

SANDVIKS- GUTTEN

Løssalg kr.20.-

NR. 3. NOVEMBER 1998

Organ for Sandvikens Bataljon - Stiftet 17. mai 1857

28. årg

Her gikk vi i 7 år.

Terminliste for aktiviteter i Huset januar - april 1999

Dato:	Tema:	Ansv.:
Fredag 15. januar	Åpent hus	(Einar Berge-Hansen)
Fredag 29. januar	Åpent hus	(Ragnar Nortvedt)
Fredag 12. februar	Åpent hus	(Dag Nilsen)
Fredag 26. februar	Åpent hus (rekeaften)	(Gunnar Spjeld)
Fredag 12. mars	Åpent hus	(Willy Hovland)
Fredag 26. mars	Årsmøte	(Egil Olsen)
Fredag 9. april	Åpent hus	(Franz Dueland)

Alle arrangementer (bortsett fra årsmøtet) er for både sandviksjenter og sandviksgutter. Styret vil forsøke å ha en temakveld pr. måned. Dette vil vi komme tilbake til ca. 2 uker før møtene.

*Sandvikshilsen fra
Styret i
Sandviksguttenes Forening*

Rådet 1998-99

Sjef: Bjørn Arne Winciansen	tlf. 55 28 15 24
1. Komp.: Bjørnar Helland	tlf. 936 54 619
2. Komp.: Morten Solend	tlf. 55 32 41 89
2. Løytn.: Jørgen Pedersen	tlf. 55 19 62 25
4. Løytn.: Erlend Hansen	tlf. 55 18 07 04
Fanebærer: Andreas Lervik	tlf. 55 90 02 37
Tamburmajor: Roy Johansen	tlf. 55 31 27 41
1. Slager: Jan-Fredrik Helgesen	
1. Faneoffiser: Johan Berge Sjursen	
2. Faneoffiser: John William Raa	
3. Faneoffiser: Even Hansen	
4. Faneoffiser: Thomas Dahl	
Adjutant: Frank Nortvedt	
Hellebardsjef: Thor Erik Dahlberg	
Sivile rådsmedlemmer:	
Ragnar Nortvedt	tlf. 55 33 09 99
Tom Klungeland	tlf. 55 16 83 58
Bjørn H. Olsen	tlf. 55 18 08 26

Bataljonen har åpent Hus

for nye og gamle soldater i Grensegrenden 1, med enkel servering og mange gøyе aktiviteter!!
Dette vil forekomme annenhver torsdag fra og med 10.12.-98 mellom kl. 18.00-20.00.
Det vil være slagertrening samme dag.
Det blir tradisjonell JULETREFEST på Rothaugen skole, torsdag 14. januar kl. 18.00. Ta gjerne med en kamerat

Hilsen Rådet

Åpent «Hus» og besøkende

Styret i foreningen, har som en forsøksordning, åpent «Hus» annenhver fredag. Antall besøkende har variet mellom 9 og 25. Det er hyggelig at folk kommer innom når «Huset» er åpent.

Det er stort sett de samme folkene som kommer igjen, gang etter gang. Foreningen har 191 medlemmer, og det hadde vært koselig om noen flere hadde tatt turen innom «Huset». Dette er en oppfordring til de som har lyst til å ta turen innom «Huset» men som ikke klarer å komme seg ut av «stolen». Det kan være kjekt å møte «nye/gamle ansikter».

Vis at du er interessert i vår forening.

Styret

Tlf. Huset : 55 32 90 42

Hyttestyret minner om åpent Juletreff på Sandvikshytten 13. desember

Adresseforandring/flytting

Til medlemmene av Sandviksguttenes forening. Vær vennlig å melde adresseforandring/flytting til styret, slik at vi kan ha et medlemskartotek som er ajour.

Styret

SANDVIKS- GUTTEN

I redaksjonen:

Alf Skare
Amalie Skramsvei 14
5035 SANDVIKEN
Tlf. 55 32 09 42

Ragnar Nortvedt
Breiviksvegen 8
5035 SANDVIKEN
Tlf. 55 33 09 99

Formann

Sandviksguttenes Forening

Willy Hovland
Krohnegården 159
5033 FYLLINGSDALEN
Tlf. 55 16 04 57

Leder Damegarden

Anne Lise Farnes
Neptunsvei 22
5071 LODDEFJORD
Tlf. 55 26 43 89

Bladets adresse:
Grensegrenden 1
5035 SANDVIKEN

Sats og Trykk: Grafisk Forum, Ytre Arna

Redaksjonelt

Dette bladet er det 3dje i 1998, men siden nr. 1 1990 er dette det 26. blad som er utkommet i løpet av disse 8 årene. De 8 siste har jeg arbeidet med bladet alene, men nå gir jeg meg og overlater det til andres interesse.

Derfor vil jeg takke alle som har vært med å skrive i bladet, disse årene, også de som har abonnert og annonsert i bladet og derved støttet oss økonomisk, noe jeg håper dere fortsetter med!

Takk for meg, og lykke til videre

Med vennlig hilsen

Alf Skare

PS! Jeg må også få takke Sandviksguttenes forening for den flotte blomsterhilsen og de gode ordene på min 75 årsdag!

Hjertelig takk!

Alf

Juleklokker

*Det ringer tungt fra Sandvikskirken.
Gamle klokker kaller til Høytid.
Det er snøføyke i Kirkegaten.
Et buekorps har nettopp hutret forbi – med fakler.
Sandvikspilen peker fra Nord Vest
. så er det jul igjen.*

*Inne i stuen har du pyntet.
Adventsstake.
Kristorn.
Den gamle Julekrybben
men ikke Juletreet, ikke ennå.
For heldigvis er det noen dager igjen. Det er mye ugjort, ennå.*

*Den har en tone, kirkeklokkene.
Hvis du hører godt efter, kan du høre tonen.
Til påske har den en tone,
Til pinse en annen.
Og til jul en tredje lyd.
Så når jeg står her og lytter hører jeg klokkene synge til meg:*

*Det kimer nå til Julefest
Det kimer for den høye gjest
som steg til lave hytter ned
med nyttårs-gaver, fryd og fred.*

*Fryd og fred
GLEDE og FRED.*

*Der lå et lite Jesusbarn i krybben. Han smiler til oss alle.
Ikke alle feirer en festelig jul.
Ikke alle har fyllt opp stuen sin med glade mennesker og
mange pakker. Ikke alle har det rommelig og flott.
Ikke alle har akevitt og juleribbe.*

*Men hilsenen fra Juleevangeliet når ut til alle.
GLEDE OG FRED
Er du stille kan du høre Sandvikskirken rope det ut:
GLEDE OG FRED;
GLEDE OG FRED
om igjen og om igjen, over et Julehvitt Sandviken.
GLEDE OG FRED.*

*God Jul,
hilsen Trond-prest*

Sandviksfjellturen

Kåre Langeland merket løypen.
(Foto: Raggen Nortvedt)

Den første søndagen i oktober, gikk tradisjonen tro, den 17. Sandviksfjellturen av stabelen i nydelig vær. 73 turgåere fullførte den fine turen som passer ypperlig for både buekorps-gutter, familier, damegardister, gamlekarer og alle andre som liker å gå seg en passe lang tur. Vi gikk i sakte rusletempo med to barn i 10-12 årsalderen, og med to laaange pauser og mange korte pauser, brukte vi litt over fire timer, altså akkurat passelig.

Egentlig kunne vel turen kanskje kalles for "Sandviksfjellet rundt", da vi egentlig aldrig besteg Sandviksfjellet, men ruslet fra Sandviken opp Munkebotten, og videre til Sandvikshytten, langsetter Kvitebjørnen, forbi Krokediket og alle de gamle hyttetomtene ned til nordenden av Halvdan Griegsvei, hvoretter siste del av turen gikk ned Skredderdalen og Mulen til Sandviken,- altså uten å ha berørt Sandviksfjellet! Men turen var flott den, og ruten var skikkelig merket av Kåre Langeland. Han og de andre i arrangementskomitéen (hyttestyret) hadde tilrettelagt arrangementet på en fin måte.

Første stopp ble naturlig nok, Sandvikshytten, med påfyll av varm solbærsaft og kvikkilunsj. Dagens hyttetakter (Jan-Fredrik Helgesen og Helge Olsvold) fikk en travel dag og meget bra omsetning! På vår veg videre stoppet vi også på Kvitebjørnen, hvor vi fikk registrert vår deltagelse av Stein Ove Natland og Knut Folkestad. I målområdet (Huset) var Kurt Nilsen parat med registrering av fullført deltagelse og utdeling av premier, -både medaljer og pokaler. Ivrige turdeltagere kan altså bygge seg opp en fin premiesamling over noen år.

Kun tre personer har deltatt alle 17 ganger: nemlig Kurt Nilsen, Olav Thomsen og Elias Christiansen, men ganske mange har deltatt over 10 ganger. I år var det likevl mange nye deltagere, og det lover godt for fremtiden. Turen har jo et potensial for deltagelse fra flere hundre turgåere, med litt kraftigere markedsføring og med flere frivillige i arrangementskomitéen. På neste årsmøte i Sandviksguttenes Forening vil det sannsynligvis velges en arrangementskomité på 8-10 personer. Stor deltagelse kan også gi gode inntekter for foreningen. Vi ønsker god tur i 1999!

Av Raggen Nortvedt

Stein Ove Natland sjekker deltagerkortet til Frank Nortvedt.

På skattejakt i arkivet

Som arkivar i Sandviksguttenes Forening kommer jeg ofte over stoff som bare ligger og støver ned utilgjengelig for alle dere andre. Foreningen har gjennom mer enn 67 år hatt foredragsholdere som har fortalt om sine unge dager i Sandviken. Noe av dette stoffet ble skrevet ned og tatt vare på. Jeg synes at dere skal få være med å ta del i vår lokale historie. I årene fremover skal jeg presentere noen av disse små skattene her i bladet. Har dere kommentarer til «artiklene» ville det være fint om dere gir meg et ord!

God tur fra
Svein Tangseth

«Løst og fast fra gamle Sandviken»

Erindringer fra Sandviken i 1870-årene

Kåseri av frisørmester Bernhard Nilsen ved medlemsmøte 27/9-1946

Ældre folk i Sandviken satt alltid ved Bergestøen om søndagene og pratet, og de var ikke så godt kledd som folk er nu. De var som oftest kleddt i en busserull og en gammel bukse, og her satt de da og utvekslet nyheter fra Sandviken. De større guttene benyttet søndagen til å spille skilling opp eller et lite fjellstykke. Der var jo ikke politi som forstyrret dem.

Renovasjonen i gamle dager foregikk på den måten at gamle folk fikk betaling for å bære kaggene bort og få dem tømt. Betalingen var 4 skilling pr. gang, siden ble den forhøiet til 6 skilling.

Blandt de mest ivrige i dette arbeide var en gammel kone som hette Gunhilde og som til stadighet var full. Det var ikke alltid at hun tømte innholdet på de rette steder. Man kunne følge hennes gang etter innholdet av kaggene som lå slengt i gatene, og selv så hun til stadighet ut som om hun hadde ligget i kaggene. Hun bodde i Rosesmuget.

Ute ved Sandvikstorvet lå der en pramme som det skulle tømmes i, og mangelen en er i nattens mulm og mørke falt uti her. Vi gutter hadde tilholdssted her, og mange av de originaler som vanket her i sitt

I Rosesmuget bodde Gunhild. Dette bildet er tatt en god del seinere; før Sjøgaten ble anlagt. Men ennå hersker idyllen her mellom Bergestøen og Eidehagen.

trofaste arbeide fikk høre mange vondord av oss gutter.

I hopene lå båtene, og de fleste sandviksbeboere hadde sin egen båt liggende her, og som de skjøttet om på beste måte. En av våre naboer som også hadde båt, var blokkmaker Nilsen. Han var alltid utstyrt med en tykk tautamp med mange knuter på som han hadde hengende på baken. Kom vi bort i båten hans eller hagegjerdet kom han løpende og brukte sig, men han slo aldri. Han satt ofte om kveldene nede i båten sin og sang sjømannssanger for seg selv.

Når noen skulle begraves var det en bedemann som gikk rundt i Sandviken og ba folk følge. Han hadde en liste over de som skulle gå sammen. En kjøbmann kunne ikke gå sammen med en arbeider. En håndverksmester måtte gå sammen med en håndverksmester. Det var Fredens bolig som ble benyttet til begravelseplass dengang. Kransene ble sendt hjem til givene som gikk på visitt med kranse for å «se liket».

Sandvikens skole lå dengang der hvor brannstasjonen nu ligger. Skolen besto av to små hus med en hellelagt plass i midten. Læreren vår het Lange, og ble der gjort et fantestykke, ble avstraffelsen foretatt ute på plassen, og her lød ofte hyl og skrik. En liten episode fra skolen skal jeg nu fortelle. Bergen hadde fått en ny politiinspektør som het Salikat, og han var i sin praksis blitt forferdelig upopulær. Der gikk en vise om ham som hele byen sang, og en dag han gikk forbi skolen tok tre av oss gutter som stod ved skolegjerdet og sang så høyt vi kunne:

*«En vise vil jeg sjunge og den er spitterny,
Den handler om en salikat i Bergens by,
Ja han er meget streng,
han giver mulkt i fleng,
og mulkten må betales med kontante peng.
Forde du vet fallera
vi må avsted fallera
og rive Geiteryggen ned fallera».*

Før vi visste ordet av det kom Salikat inn på skoleplassen og talte lenge med lærer Lange og lærer

Olsen. Den siste var også klokke i Sandvikskirken. I Sandvikskirken var der en sogneprest som het Mowinckel (en meget streng prest). Midt i timen kommer Lange inn i klassen og ber Hans Thorsen og mig komme ut på plassen. Og ganske riktig, der stod en bømte med vann med en sopelime oppi. Vi ble spurt om vi hadde sunget en vise efter Salikat og vi innrømmet dette. Både Lange og Olsen spurte oss da om vi ikke skjønte at dette var galt, og Olsen belaget sig på å foreta avstraffelsen. Men så sier Lange: «Der kommer presten Mowinckel. Gå inn, gutter». Og da vi kom inn i klassen hadde kameraene ventet at vi skulle komme gråtende inn, for alle hadde trøstet oss med at vi kom til å få på ræven. Vi hørte aldri et ord mer om denne historien og slapp juling.

De første konstabler som kom i Sandviken, var vi gutter svært bange for. Vi sto og kjek på hjørnene, og kom han, løp vi hjem og gjemte oss og var redd å gå ut mer den dagen. Samvittigheten var sikkert dårlig.

Der var mange restauranter i Sandviken den gang. Her er en del som jeg husker:

Madam Felle
Daniel i Veiten
Møllersalen og
Drea i Holen

På Skansehaugen hadde vi Reppanilsen som solgte øl og brennevin i smug. Kom man inn en søndags middag her, var det fullt hus. Han hadde alltid en mann som lå på utkik om der kom politi, og var «kjølen» i anmarsj ble huset rømmet. De andre bevertningssteder solgte krusøl og flaskeøl og vin. Som oftest ble det bestilt for 2 skilling i øl og for 2 skilling i vin. Vinen ble slått opp i ølet. På Stølen var Balaklava, og der gikk de fleste replagerne og drakk. Der var også en hel del mennesker som brygget privat og solgte i smug. Spesielt var der en i Nyhavn som ble kalt «Mor i nøden». Ja, hun var snild med mang en tørstig sjel.

Ja, nu er der i Sandviken nye huser, nye mennesker og nye skikker, men jamen var det koselig i Sandviken i gamle dager.

Eiendommen «Skuten» Skuteviksboder 20A-23

Hvorfor er dette området så viktig for Sandviksbeboerne og hvorfor er det så viktig å reagere og påtale forhold som vi mener er aldeles gale. En ting er hva Riksantikvaren uttaler; «Det aktuelle området ligger mellom rekken av fredete boder og den verneverdige Ludeboden med «skuten» som nytt element i området.

Skuteviksboder 7-19 er alle fredet med hjemmel i lov om kulturminner paragraf 15, vedtatt og tinglyst på eiendommene i 1983. Det faktum at bygningene er fredet, betyr at de er ansett å være viktige kultur-

minner i nasjonal målestokk. Området som helhet utgjør et svært verdifullt kulturmiljø.

En ganske annen ting er hva Sandviksbeboerne har kunnet beskue og nyte siden Nye Sandviksvei ble anlagt på slutten av 1800-tallet. Det er med en stor grad av stolthet og ro vi på vår vandring til og fra byen inntil nå nylig har kunnet beskue bydelen vår i all dens prakt. Nå ser det mørkt ut for at det kun var en tidsbegrenset periode på ca. 100 år at vi skulle få kunne oppleve denne herlige beskuelsen. For hva er det egentlig som har skjedd?

I juni 1994 behandlet bygningsrådet en søknad om bygging av motell på 3 etasjer og innredet loft til hotellrom (4 et.) på eiendommen i samsvar med reguleringsplan for Slaktehustomten stadfestet i desember 1989.

I juni 1996 søkte byggherren om et revidert prosjekt som innebar fasadeendring, varierende fra 1-2 m. Endringen innebar en økning av etasjeantallet med en etasje. Denne endringen ble godkjent administrativt i oktober 1996.

I juni 1997 ble det søkt om ytterligere endring ved at 3. og 4. etasje nå var planløst som leiligheter, mens de to første var planløst som kontorer. Dette innebar en heving av byggets totale høyde på 60 cm. Revisjonen ble administrativt godkjent i september 1997.

Tillatelsen gitt i 1994 ligger innenfor gjeldende reguleringsplan. Ved tillatelsen gitt i 1996, ble det i strid med reguleringsplanen gitt tillatelse til bygging i 4. etasjer. Ved tillatelsen gitt i 1997, ble det ytterligere i strid med reguleringsplan gitt tillatelse til bruksendring til boliger i de to øverste etasjer, samt loftet. Begge disse to tillatelser kunne således bare gis som dispensasjon fra plan eller i forbindelse med reguleringsendring.

Konklusjonen i en juridisk betenkning fra prof. dr. juris Hans Petter Graver er at administrasjonen har gått utenfor sine fullmakter ved å gi tillatelse til etasjeøkning av bygget, da dette er i strid med gjeldende reguleringsplan som ikke har vært endret. Om det kunne vært gitt dispensasjon fra planen er uten betydning for konklusjonen, da en slik dispensasjon ikke har vært vurdert, og ingen dispensasjon er gitt.

Her følger en kort beskrivelse av hvordan høydejusteringer har skjedd på «skuten». På den opprinnelige byggetegningen av mars 1994 er Ludeboden tegnet ca. 94 cm for høyt i forhold til virkeligheten. Når vi justerer tegningene av Ludeboden og «Skuten» betyr dette at «Skuten» ligger 94 cm høyere i terrenget enn det er søkt om og/eller godkjent. I 1996 godkjente administrasjonen på fullmakt at mønet kunne løftes opp til arkene. Dette medførte at mønehøyden økte med 145 cm. I 1997 godkjente administrasjonen på fullmakt at mønet kunne løftes ytterligere 60 cm. Totalt utgjør dette 2,99m. I 1997 ble fundamentet løftet 1,40 meter uten noen forutgående søknad eller godkjennelse. Totalt blir dette 4,39 meter. I 1997 i forbindelse med målangivelse på mønehøyde til kote 19,51 fremgår det at taket ytterligere er løftet 36 cm uten noen forutgående søknad eller godkjennelse. Totalt er vi nå på 4,75 meter økning i byggehøyde. I 1998 er taket bygget 26 cm høyere enn vist på tegningene. Taket ligger i dag på kote 19,77, mens tegningene viser at taket skal ligge på kote 19,51 meter. Bygget er nå blitt totalt 5,01 meter høyere enn tegningene i 1994. ved den politiske behandlingen viste. Det

mangler da faktisk bare 39 cm på at bygget er økt med hele to etasjer.

Det hersker vel ingen tvil om at den bygningen vi i dag ser i Skuteviken har en helt annen form og størrelse enn det byens politikere aksepterte i 1994. Endringene skyldes en kombinasjon av administrative fullmakter og uautoriserte, selvbestaltede endringer fra utbyggers side. Endringer av en samlet rekkevidde som dette ville aldri ha blitt godkjent dersom de hadde blitt undergitt politisk behandling i Bygningsrådet. Og selv de fullmakter som er gitt fra administrasjonen gir på langt nær dekning for de endringer som faktisk er foretatt. Og sist, men ikke minst, dersom administrasjonen virkelig hadde godkjent alle trinnene, ville de helt klart ha overskredet sine fullmakter, etter alle rimelige vurderinger av fullmaktsbegrepet.

Enten har politikere og/eller byråkrater latt seg lure til å godta en uakseptabel bygningshøyde, på grunnlag av en mulig manipulering med prosjektskisser som burde være deres simple plikt å gå nøye etter i sømmene. Eller så har de bestemmende myndigheter rett og slett akseptert en bygningshøyde som innebærer at en av fellesskapets vitale interesser, i dette tilfellet fritt utsyn fra en praktfull promenade, ikke er ivaretatt. Hva som er verst, er sannelig ikke godt å si. De bestemmende myndigheter er dine og mine representanter. Hva foretrekker vi? Å være representert av teknokrater som er i lommen på utbyggerne, og åpenlyst gir blaffen i sine profesjonelle forpliktelser overfor fellesskapet? Eller av dilettanter, som lar seg rundspille av entreprenørene fordi de har for lav kompetanse innen området de er satt til å forvalte? Om ett utsiktspunkt i Sandviken forsvinner, kan virke som en bagatell i den store sammenhengen. Likedan kan det virke som en bagatell at et gammelt hus i Wesenbergsmuget, eller noen gamle hus i Krinkelkroken blir revet. Men summen av alle disse bagatellene, over noen tiår – hva blir den???

Vi kan ikke lenger, og vil ikke lenger, godta den typen forsimpning av den offentlige arena som en vegg foran panoramautsikten i Sandviken innebærer. Fadesen må rett og slett gjenopprettes. Det får koste hva det vil, enten det er utbyggeren eller kommunen som dekker regningen. Byggehøyden må ned på nivå med Ludeboden. Dersom denne byggeskandalen ikke får konsekvenser, kan vi trygt slå fast at vi lever i godfjottenes hovedstad.

Bergen selger ikke sin sjel til profitørene. Bergen forærer den bort – helt gratis.

Kilder:

Kommunale sakspapirer og diverse avisinnslag.

Sandviken nov.-98
Eyvind Hartvedt

Et hundreårsjubiléum med bismak

For hundre år siden, i 1898 ble den nye skolen i Sandviken tatt i bruk. En økende innvandring til byen og store barnekull hadde sprengt de 4 skolelokalene Sandviken hadde disponert de siste 50 årene. (To skolebygninger på tomten der brannstasjonen ligger samt Ellerhusens mesterhus på andre siden av gaten og klasserom nede i Småmøllen). Skolen til 135.000 kr. ble snart for liten og i 1906 sto et tilbygg ferdig. (Adolph Fischer hadde bygget en funksjonell skole med spesialrom som naturfagsal, tegnesal og skolekjøkken (som frem til 1960 var en rein jenteaktivitet). I kjelleren lå to sløydsaler, «etaren», fyrrom og dusjer som betydde mye for hygienen i Sandviken. Det ble bygget en gymsal som i alle år skulle komme til å bety svært mye for foreningslivet i bydelen. Vaktmesterfamilien fikk egen bolig, lærerne eget lærerværelse; og tannlege og helsesøster fikk også lokaler i bygget der smertefull boring i råtnende tenner, rispet og «de 40 stikk» fikk mang en Sandviksgutt og småtøs til å grøsse. Biblioteket, eller lesestuen som vi sa, med sine mange spennende bøker som Heidi, Robinson Crusoe, Frøken Detektiv og Skatten på Sjørøverøya fikk fantasien til å blomstre.

21 klasserom ble snart for lite for de mange unge som hørte til skolekretsen. Det toppet seg i 1908 da skolen hadde utrolige 2.099 elever fordelt på 67 klasser. 4 år seinere, i 1912 ble 16 klasser overført til den flunkende nye Rothaugen skole.

Under 2. verdenskrigen ble skolen brukt av okku-

pasjonsmakten bl.a. til innkvartering av 75 menn som så brutalt ble fordrevet fra Telavåg. Også elever fra andre skoler på Fjellsiden var i perioder plassert på Sandviken. Etter katastrofebombingen av Holen skole høsten 1944 ble elevene på Sandviken flyttet opp til Krohnengen skole. Skolen vår lå mer utsatt til dersom våre allierte bombet flyhavnen nede ved Sandvikstorget.

Etter krigen ble skolen pusset opp og modernisert. Årene gikk; utflyttingen til nyere bydeler økte og barnetallet sank.

På 70-80 tallet var det på høy tid å investere penger, mange penger for å få skolen i akseptabel stand igjen. Politikerne vaklet, skulle det bevilges 15-20 millioner kroner på en skole som i manges øyne ikke hadde livets rett? Tross i kraftige protester fra befolkningen i Sandviken fikk skolen sitt nådestøt, og i mars-april 1989 ble skolen jevnet med jorden. Bydelens viktigste kulturelle sentrum var borte, elevene måtte flytte til Krohnengen skole, og byens eldste skolemusikkorps gikk i oppløsning.

I dag øker barnetallet i bynære områder mot tidligere prognoser. Mange har savnet Fischers heller stygge skolebygg, men jeg tror at savnet bare vil øke når de øvrige skolene på Fjellsiden ikke kan ta imot flere barn. Vil våre politiske myndigheter en dag innse at en ny skole i Sandviken er det eneste riktige? Tiden vil vise.

Men i alle fall i år er det 100 år siden sist vi fikk ny skole!

Tekst og foto: Svein Tangseth

8. mars 1989. Skolen rives. Bare fasaden mot vest står trassig tilbake.

8. mars 1989. «Pinaren» blir knust til pinneved. Kanskje noen av leserne fryder seg over synet?

9. april 1989.
Skolen er jevnet med jorden. I bakgrunnen f.v. Ellerhusens gamle mesterhus som kommunen kjøpte i 1886 til skole, Rothaugen skole bygget i 1912, Brannstasjonen der Gamleskolen fra 1842 og skolebygget fra 1863 lå, Bø'en sin snopebutikk og helt t.h. «Huset» vårt.

En honnør til de som vasker Huset

VED RAGGEN NORTVEDT

Vi tenker kanskje ikke over det til daglig, ved våre ukentlige samlinger i Bataljonen, i Foreningen eller i Damegarden, eller etter de større arrangementer med 'naturlig' tilhørende rot, boss og tråkk etter mange bein, men Huset må faktisk vaskes stadig

vekk! Ble du overrasket? Det finnes altså noen mennesker i Sandviken som ukentlig gjør en viktig jobb til felles glede for oss alle, uten å få noen særlig oppmerksomhet. Det vil vi i redaksjonen av Sandviksgutten herved rette på.

Takk til Hjørdis Dueland!

Takk til Marit Stenseide!

Takk til Lilli Marie Jønsson !

Først og fremst må vi takke de to som har vasket Huset siden jubiléet i 1977, nemlig Lilli Marie Jønsson, som begynte først og som gav seg i 1996, og til Hjørdis Dueland, som begynte like etter Lilli, og som vasket frem til august i år (1998)! De burde ha vært avbildet i glass og ramme.

Dernest må vi takke henne som har påtatt seg å videreføre arbeidet, nemlig Marit Stenseide, som startet sin 'karriere' i Huset i september i år. Til

daglig jobber hun i Fiskeridirektoratet på Nordnes. Hun flyttet fra Askøy og slo seg ned i Sandviken. Det synes vi var svært fornuftig, og tilbød henne derfor en jobb i Huset. Vi trenger en som e' litt tøff i kjeften blant gutter i alle aldre! Før i tiden het det 'vaskedame', -så ble det 'ren-holdsbetjent', men Marit skal tituleres 'DUST TERMINATOR'.

Vi sier lykke til med arbeidet !

Årsmøte i Buekorpsmuséet i Bergen

29. april 1998 i Veritas` kantine, Nygårdsgaten 114

Møtet ble åpnet kl. 1915 og det var da fremmøtt 14 representanter, samt Arne Ellingsen.

Formannen Einar Langlo ønsket alle velkommen og deretter presenterte de fremmøtte seg.

Det fremkom ingen bemerkninger til innkallelse og varsel, men Torstein Sletten sa at han håpet at det var eneste gangen at Nygårdsgaten 114 ble benyttet til årsmøte i Buekorpsmuséet.

Han nevnte at det var flere fine buekorpslokaler som kunne brukes.

Årsmøtet ble erklært for lovlig satt.

1. Årsberetning for 1997

Formannen gjennomgikk årsberetningen punktvis. Han kom inn på oppussingen av Murhvelvingen og opplyste at Kommunen nå ville utsette en del av arbeidet med gulvet til høsten. Han hadde innstendig bedt om at Kommunen måtte fortsette arbeidet snarest.

Jostein Sørensen spurte i hvilken form historikken om buekorpsene ville komme. Formannen svarte at det er meget ønskelig at dette blir i ordentlig utførelse i bokform og med bilder. Det er imidlertid økonomien som avgjør dette. Sørensen mente at det burde være en forutsetning at historikken kom i ordentlig utførelse og at dette også ville bety meget økonomisk, idet den da ville kunne selges.

Det er imidlertid ønskelig at alt settes inn på å ferdigstille filmen fra Buekorpsenes Dag 1982.

Torstein Sletten spurte om ikke styret kunne innkalle til årsmøte i Buekorpsmuséets Venner. Formannen tok utfordringen på sparket og lovet at dette ville bli gjort.

Årsberetningen ble deretter godkjent.

2. Regnskap

Kassereren sa at regnskapet var utsendt i revidert stand. Han sa videre at vi trengte årlig ca. kr. 30.000,- til driften av Muséet. Vi får imidlertid kun kr. 15.000,- fra Bergen kommune så vi trenger sårt til Buekorpsmuséets Venner.

Kassereren kommenterte de enkelte postene i regnskapet og bl.a. kr. 1.000,- fra Eldre Laksevågsgutters Forening. Regnskapet viser seg å være noe gunstigere enn tallene viser, idet vi har fått tilbakebetalt kr. 3.500,- fra Lysverkene.

Kassereren leste så revisjonsberetningen.

Deretter ble regnskapet godkjent.

Jostein Sørensen spurte om det var gjort noen henvendelse til Sparebanken. Sletten fremsatte et forslag om at hver gamlekarforening betaler kr. 1.000,- pr. år til Buekorpsmuséet, mens Jostein Sørensen foreslo at der ble innført en fast kontingent for gamlekarforeningene på kr. 1.000,- for hver forening.

Friis Nielsen mente at kommunen burde øke sitt tilskudd. Buekorpsene er nu i fremgang og det burde være grunnlag nok for økning. Han mente at nye lokaler for Muséet på Bergenhus kunne være aktuelt nu da det ble noen overflødige lokaler der.

3. Valg

Formannen opplyste at ingen av valgkomitéens medlemmer var tilstede. Han ba derfor Johan Herman Andersen om å lede valget. Han opplyste at Odd Hugo Eriksen og Cato Johannessen som står på valg egentlig ønsket å gi seg, men var villige til å fortsette for ikke å skape problemer for Buekorpsmuséet.

Odd Hugo Eriksen, Eldre Laksevågsgutters Forening, ble gjenvalgt som styremedlem med akklamasjon. Cato Johannessen, Vervegarden, ble gjenvalgt som varamann med akklamasjon.

Revisorene Terje Nilssen, Nordnæsguttenes Forening og Niels Friis Nielsen, Dræggeguttenes Forening, ble likeledes gjenvalgt.

Styret fikk fullmakt til å oppnevne valgkomité.

Arne Ellingsen redegjorde for en fane som Muséet hadde mottatt fra Storemøllens Compani. Han kunne videre fortelle at kruset for Buekorpsenes Dag 1998 var i salg hos «Kurten» på Torget.

Formannen takket Arne Ellingsen for hans store arbeid for Muséet, og Årsmøtet sluttet seg til denne takk. Arne Ellingsen takket på sin side for godt samarbeid.

Jostein Sørensen reiste spørsmålet om hvordan de respektive korps arkiver ble oppbevart. Formannen lovet å undersøke dette.

Arne Ellingsen hadde fått henvendelse fra Wesselengens om hjelp til å gjennomgå Kjell Kaarstads private arkiv.

Tilslutt takket formannen for fremmøtet og ønsket de aktive lykke til med resten av sesongen.

Årsmøtet ble hevet kl. 20.25.

Cato Johannessen

Julehilsen!

**Vi vil ønske medlemmene
i Sandviksguttenes Forening
en riktig God Jul og et godt
fredfullt Nyttår!**

Styret

Kaniner blant kanoner

Krigsårene 1940-45 førte tidlig til vareknapphet og rasjonering. Mat, sko og klær kunne kun kjøpes mot rasjoneringsmerker, og melk ble kun tildelt til barn.

Folk ble derfor snart opptatt av matauk. Kjøkkenhager, potetåkre og kaninbur dukket opp på de forunderligste steder. De heldigste fikk kanskje leiet en liten jordteig i byens utkant, men det var helst for de pengesterke.

På «Borgen» var der små muligheter til å dyrke poteter, det var nok enklere å «knabbe» poteter fra Meland sine mange potetåkre på «Falkamarken» og «Melandmarken». Men ikke alle nøyde seg med å bare knabbe poteter. «Gunter Ales» var visstnok innom hønsehuset noen ganger og tok med seg en høne eller to, så familien, som hadde mange munner å mette, slapp nok å spise sild og poteter noen dager.

Sild og poteter var nok den viktigste og vanligste middagsmat i krigsårene, og det manglet ikke på fantasi og variasjoner på sildemenyen.

Foruten koke- og steikesild, var spekesild, solsild, nubbesild og røkesild en viktig del av kostholdet. Kremen av silderetter var nok sildegryn, en grøn-saksuppe, hvor saltsild eller spekesild erstattet kjøtt eller pølse.

Til dessert vanket kanskje vaffer laget av silde-rogn, og med rabarbrasylltetøi, sa vi ikke nei takk. Syltetøi av hagebær og skogsbær var mangelvare, det ble vel omsatt på svartebørsen. Selv «blåbær-Ludviken», som bodde i en hytte over langevatnet i dalen, og som i mange år hadde solgt skogsbær på «dørene» på «Borgen», han var også borte. Sild knabbet vi fra salteplattningene til Rolf Olsen og Bratland, eller vi tok det fra de mange snurpere som lå ved bodene i Sandviken, søkklastet med sild, havets sølv.

Vi unger tjente oss noen kroner av å selge sild, 5 øre silden, eller 50 øre sildehanken.

En søndag formiddag høsten 1943 satt Per «Tea» og jeg på trappen deres og prøvde å løse et for oss større problem. Vi manglet nemlig penger til «kinen». Vi skulle så gjerne sett «Den forsvunne pølse-maker». Sildesesongen var slutt og ikke kunne vi spørre hjemme etter kinopenger, for det var ikke så ofte at familiebudsjettet tillot slike utskielser. Mens vi satt slik og funderte, falt våre blikk på to små hvite kaninunger i kaninburet til gamle Jonsen, en enkemann som bodde i nr. 12.

Kaniner var jo en god salgsvare, så ikke lenge etter var hengslene skrudd av døren, og søstrene Snøhvit gjemt under genserne våre, før hengslene ble påskrudd. Nå bar det i løpefart ut til Stemmemyren, hvor et tysk feltkompani hadde en stor barakkeleir og flere hestestaller.

Da den tyske vaktposten fikk se kaninene, pekte han på en av hestestallene, og ba oss gå dit. Der traff vi på en sur tysk hestepasser som stod og striglet en «polsk havregamp», et uttrykk vi brukte på de tyske hestene.

Men da han fikk se kaninene, da smilte han fra øre til øre, og tilbød oss ti sigaretter for begge to, noe vi fort godtok.

Han bad oss følge med, og vi gikk inn mellom to rader av kanoner, oppstilt på hver side av veien. Det var ikke fritt for at vi hermet etter tyskeren der han gikk framfor oss i sine grønne ridebukser og skafte-støvler, hjulbeint, sidrævet og overlegen. De var jo herrefolket må vite.

Kaninburet hans, var fem sildetønner, lagt oppå hverandre med noe netting hengende foran åpningen, og uten lås, men med ti-tolv kanoner som vakt-post, var vel hengelås unødvendig. I den ene tønne var en stor blåbæverkanin, og da den så de to kaninungene, ville den straks lage flere kaniner, noe både Per og jeg protesterte mot. Straks vi mottok sigarettene, bar det strake veien tilbake til «Borgen» hvor sigarettene straks ble solgt for en kr. stykket, og med ti kroner i lommen, følte vi oss som millio-nærer.

Hengende bak på tilhengertrikken bar det til «byn» og «kinen». Vi sløste ikke bort ti øre til trikke-billett, der gikk nok grensen.

Filmen var nok morsom, men etter som det nærmet seg slutten, kom bonangeren snikende.

Resten av pengene brukte vi i en pølsebod, fiskep-ølser og tonicwater.

Vi gruet oss for å se gamle, snille Jonsen, som var så glad i sine kaniner, og som vi ikke kunne skaffe tilbake, da alle pengene var oppbrukt, og sigarettene sikkert var gått opp i røyk.

Da vi kom hjem til Per, så vi gamle Jonsen, som krøp blant noen bringebærbusker og leitet og lokket på kaninene sine.

Per og jeg hjalp til med å leite, og jeg klatret over gjerdet til Melandmarken og liksom leitet der også.

Da Jonsen skjønnte at kaninene var og ble borte, kom tårene, og han gikk duknakket hjem.

Da ble det klart for oss at kaninene måtte tilbake, kosta hva det kosta ville, og i kveldsmørke drog vi igjen ut til Stemmemyren, men nå gikk vi gjennom Nevengården, og på den måten unngikk vi vakten. Vi hadde ingen problemer med å finne kaninburene, og få kaninungene under Per sin genser.

Selv tok jeg den store blåbeveren og prøvde å få den under genseren, men den var ingen nyslått rekrutt, den klorte og bet og prøvde med noe som lignet karatespark. Men elitesoldat eller ikke, under genseren min måtte den.

Nå bar det samme vei tilbake, og vi sluttet ikke å løpe før vi var ved «Jesusbanken» i Fjellveien. På benken måtte vi hvile, og jeg måtte ta frem tyskerkaninen fordi det brente og svei både på bryst og mage.

Etter noen rundkast, kom tyskerkaninen seg løs, og hoppet og sprang nedover Melandmarken, og først borte ved grisehuset fikk jeg tak i den igjen. Men nå var der ingen nåde, nå ble «Adolfen» tatt i nakkeskinnet og ikke sluppet før vi fikk lurt den inn i en av Jonsen sine bur, og søstrene «Snøhvit» kom tilbake i sitt gamle.

Hva gamle Jonsen tenkte da han neste morgen fant sine kaninunger i buret og samtidig hadde fått

en stor slakteferdig kanin som vederlag, det får jeg nok aldri vite.

Ærlig som Jonsen var, så gikk han rundt til de som hadde kaniner på «Borgen» og spurte om noen savnet kaninen.

Det finnes noe godt i de fleste, så også i tyskerkaninen «Adolf», for ved juletider da den ble slaktet og Jonsen gav mesteparten av kjøttet til sin nabo, som hadde mange munnar å mette, da utbrøt «Laffen», familiens nest yngste; «det er den beste middagen jeg noen gang har spist».

Det var forøvrig samme «Laffen» som i sin tid rop-te; Mor drylann, få driterknøkkelen og en skive med «sokker» på. Det sies at han fikk begge deler.

Einar «maleren»

Fløyten (Fløiten)?

Navnet «Fløiten» er gått inn i oss Sandviksgutter, men hvor navnet skriver seg fra – det funderer jeg på – og kommer ikke lenger med det.

Fløiten var plassen de fleste Sandviksgutter lærte seg de første svømmetakene – det ble mange ganger under, men til slutt var dette det enkleste som fans, ja dette vet jo vi i ettertid.

Fløiten, på høy flo, der var det rent vann, bolverket var foran oss, og tok bort det verste av forurensningen. Fløyten på høy flo var et Eldorado for oss barn!

De fleste eiendommer i nærheten hadde sjørett, så også Pettersen som eide, og hadde hage helt ned i Sjøgaten. Båttrett i Fløiten, Dueland – båttrett i Fløiten. Bergesen (Knutsen) båttrett i Bergestøen.

Slik var livet i Sandviken. Folk levde i fordragelighet og toleranse. Dette var mennesker som kunne se hverandre i øynene! Idag, Toleranse, det ordet, ja, må vi ikke derom vi er mennesker komme tilbake til det? Men nå må vi komme tilbake til Fløiten. Det er Bergestøen – og ned fra Sjøgaten, der lå Fløiten, 30 m lang, 20 m bred, og vi gutter, gikk og satte oss innunder bolverket og hadde mange, mange hemmeligheter?!

Ilddåpen min 10 ganger frem og tilbake over Fløiten. Det gikk bra!

Sånn levde vi – og vi har aldri hatt ondt av det! Vi har vært prøvet – vi har bestått prøvene . . .

Det var hyggelig å høre besteforeldrene bortefra – eller i nærheten av Sandviken gledet seg over barna, at de ønsker å gå i Sandvikens Bataljon, som dem selv en gang.

**Hilsen Abben
Albert Knutsen**

P.S. Definisjon på navnet Fløiten, tror jeg kommer fra flo og fjære.

Flo – flø. Fløiten var tom for sjø på lavvann – og på flo var det omtrent 1 1/2 m.

ANNONSEPRISER SANDVIKSGUTTEN

Standard	kr. 150,-
1/2 side	kr. 780,-
1/1 side	kr. 1500,-

RIMI
SANDVIKSTORGET

Caja Dame
DIN DAME OG HERREFRISØR - SANDVIKEN
TLF. 55 32 10 45

BLOMSTERBUTIKKEN I SANDVIKEN

Sandviksboder 64
P.b. 1649
5035 SANDVIKEN
Telefon: 55 31 16 68

Privat:
Asbjørn Sjørnsen: 55 14 25 51
Magne Sellevåg: 55 93 15 78

ALT I PREMIER • EGET GRAVØRVERKSTED • HURTIG LEVERING

BYENS LEDENDE PREMIELEVERANDØR

Øvregt. 10 – 5000 Bergen – Telefon: 55 31 47 50

STORT UTVALG TIL STORE OG SMÅ, SÅ
HER KAN HELE FAMILIEN SKO SEG ...

TELEFONER: 55 32 62 30 eller 55 32 16 78

TIPPING – LOTTO – MÅLTIPS

SANDVIKEN FRUKT

Skuteviksvei 29 – 5035 Bergen Sandviken

ALLTID FRISK, FIN FRUKT

Åpent: 08.00-20.00
Søndag: 12.00-20.00

Widerøe

Postboks 64
5069 BERGEN LUFTHAVN
TLF. 81 00 12 00

ISAS

SAS Flesland
5069 BERGEN LUFTHAVN

BERGEN AERO KLUBB

HELIKOPTER SERVICE

Roald's Video

ROALD JOHANNESSEN A.S

Åsamyrane 76 – 5095 Ulset
Telefon 55 18 82 28

Åpningstider:

;Mandag - Fredag: 11.00-22.00
Lørdag: 10.00-22.00
Søndag: 12.00-22.00

Hårets gleder finner du på to steder

HERMANS SALONG

TOUPÉ • PARYKK • DAME- HERREFRISØR

55 31 72 28

VETRLIDSALMENNING 17
V/FLØYBANEN

55 18 21 78

ÅSANE SENTER

Taktekking

- Kobber og Blikkenslagere
- Taktekkere
- Liftutleie

Carl Aug. Carlsen på taket A/S
Carl Aug. Carlsen A/S
Skuteviksboder 12

Tlf. 55 31 74 81 - 55 31 12 29

Mob.tlf. 94 68 29 58 Privat tlf. 55 18 62 76
94 67 89 99 Telefax 55 31 74 81

Vestlandets mest allsidige byggevarerleverandør

NEUMANN BYGG

EN VIRKSOMHET I
RIEBER & SØN AS

SANDVIKSODER 58 - 5035 SANDVIKEN - TLF. 55 32 56 30

OLAV GREVSTAD A/S

AUT. RØRLEGGERBEDRIFT - VVS SENTER
SANDVIKSODER 12/14 - 5035 SANDVIKEN

TLF. SENTRAL 55 32 66 00 VVS SENTER 55 32 40 45
Vakthavende rørlegger tlf. 94 62 34 53 - Telefax. 55 32 41 88

Sanitær - Varme - Industrianlegg

Besøk vårt store VVS-senter

Rikelig med parkering

- fagkunnskap gir trygghet

Hilde's BLOMSTER A/S

Tertnesvegen 99, 5084 Tertnes. Tlf. 55 18 24 30
Nye Sandviksv. 73, 5035 BERGEN-SANDVIKEN
Tlf. 55 32 21 70

LUFTFARTSVERKET

HORDALAND/SOGN OG FJORDANE

ÅSANE

GLASSERVICE

NÅR DET GJELDER GLASS OG VINDUER

Ervikveien 72. 5083 ØVRE ERVIK
Tlf. 55 95 15 02 - 55 95 14 30

BRAATHENS

Stasjonsavdeling:

Postboks 1, N-5069 Bergen Lufthavn
Telefon: (47) 55 99 82 50
Telefax: (47) 55 99 82 86
www.braathens.no

H O Grindheim A S pølsemakeri

Kjøttchefen

Din servicørlegger!

Olav Grevstad AS har lange håndverkstradisjoner i Bergensområdet, den erfaring våre medarbeidere har opparbeidet seg, kommer våre kunder tilgode. Vi setter kundens tilfredshet med hensyn til kvalitet og service i høysetet.

Med sentral beliggenhet i Sandviken gir dette oss tilgjengelighet til arbeidsoppdrag i alle deler av Bergensområdet.

Vi utfører alle rørtekniske oppdrag innen vann, varme og sanitærinstallasjoner. Planløsningsforslag og pristilbud er uten forpliktelse for deg. Som godkjent våtromsentrepreneur kan vi formidle kontakt med andre håndverkere og tilby totalentreprise.

Vårt firma er medlem av Norske Rørleggeres Landsforening og mottar gjennom denne organisasjon stadig oppdatering og hjelp til å holde seg ajour med myndighetenes krav til vår bransje.

Kvalitetsikring, helse, miljø og sikkerhet er en selvfølge innen selskapets forretningsområde.

VÅR FAGKUNNSKAP – DERES GARANTI

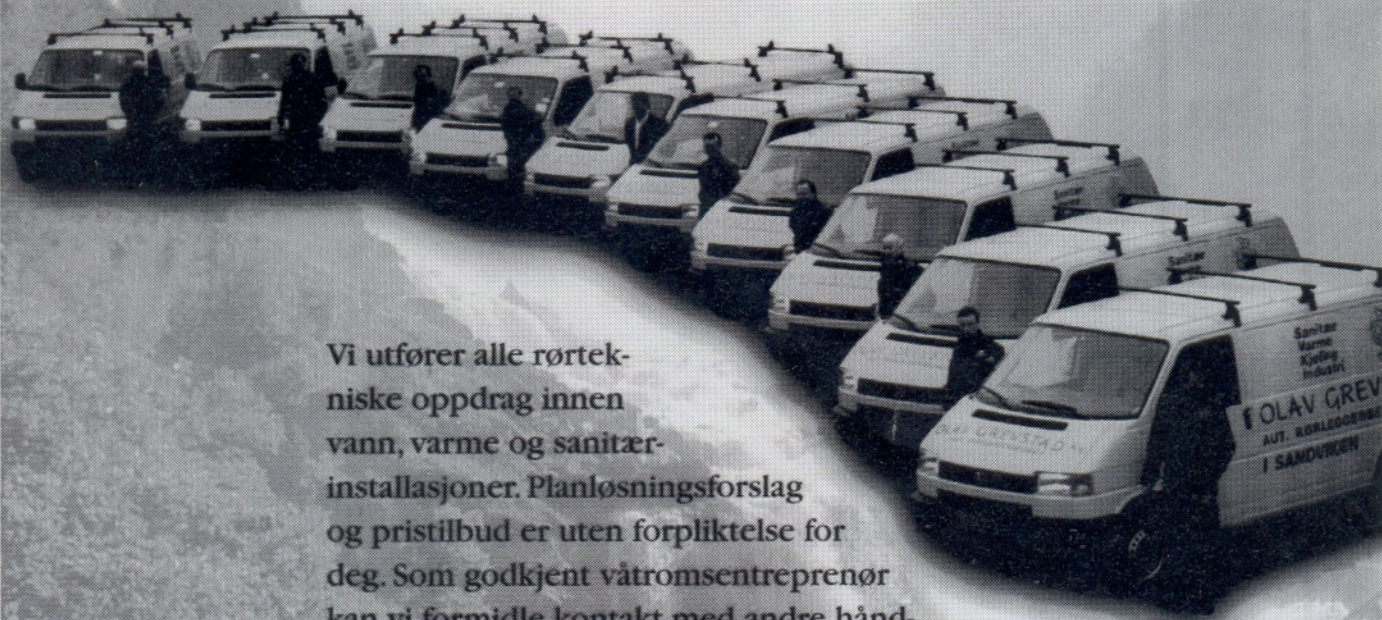
OLAV GREVSTAD AS

Aut. rørleggerbedrift

Sandviksboder 12-14, 5035 Bergen – Sandviken

Tlf. sentral: 55 32 66 00 – Tlf. butikk: 55 32 40 45 – Fax 55 32 41 88

Vakttelefon: 932 32 660

Herved ønsker jeg et årsabonnement på bladet Sandviksgutten

Navn

Adresse

Poststed

Send ingen penger - vi sender giro

Ved-ta-karane:
Knut Folkestad,
Stein Ove Natland,
Jan-Fredrik
Helgesen,
Helge Olsvold
og Geir Olsen.
Foto:
Raggen Nortvedt

Nye vedforsyninger til Sandvikshytten

Lørdag 19. september ble det arrangert dugnad for å sikre vinterens vedlager i Sandvikshytten. Knut'en hadde kranglet til seg to kjøretillatelser fra Hordaland Politikammer, slik at veden kunne kjøres opp til Munkebottsvannet. Derfra ble det å ta flere turer opp til Sandvikshytten med hver sine 60 eller 80 liters sekker. Helge'n hadde fått god pris og sikret seg bjørkeved av beste sort. Han duftet så godt (ikkje Helge'n altså) at vi rett og slett gledet oss til at det skulle bli så kaldt at vi kunne fyre i ovnen. I tillegg slapp vi Knut Folkestad løs med motorsagen for å "tynne litt i området". Vi sier ikke mere.... Heldigvis hadde vi også med oss Bataljonens nyalgte medlem i Hyttestyret; Jan-Fredrik 'Fedda' Helgesen, så den saken var grei!

Knut-metoden kan likevel være en bra løsning for fremtidige vedforsyninger gjennom skånsom hogst i området. Dessuten blir det fra tid til annen påpekt fra hyppige turgåere at det er en skam med all skogen som ligger felt og råtner langs kraftlinjene. Kanskje vi kan tilby våre tjenester gjennom rimelig opprydding av slike felt i nærområdet? Veden kom iallefall på plass.

Det er likevel et tankekors at så få medlemmer deltok på dugnaden. Vi gikk 2-4 turer hver, i tillegg til at Arnulf Einaas (som ikke er medlem) bar opp to sekker. En sekk pr. mann må være målet på fremtidige dugnader. Flere bes altså om å stille opp ved neste anledning.

Av Raggen Nortvedt